

«Una altra economia és necessària, és possible»

Les 56enes Jornades de Qüestions Pastorals conclouen avui de manera telemàtica, després de reflexionar sobre el document “Fratelli Tutti”, una encíclica social adreçada a tothom, que ofereix uns “principis de reflexió: dignitat humana, drets humans, bé comú, solidaritat, subsidiarietat; criteris de judici i unes orientacions per a la reflexió i l'acció.”

27/01/2021

Després d'una primera jornada dedicada sobretot a unes reflexions generals sobre el missatge de l'encíclica de Francesc sobre fraternitat i amistat social, el segon dia de les Jornades de Qüestions Pastorals ha començat amb la ponència del professor **Joan Fontrodona**, director del departament d'Ètica Empresarial de l'IESE Business School, que ha reflexionat sobre si un altre model econòmic és possible. Ho ha fet en el marc de la Fratelli Tutti i amb la premissa que “entre tots els documents de la doctrina social de l'Església hi ha una continuïtat des de Joan Pau II, amb l'encíclica Centessimus Annus, i Benet XVI”.

Un nou model econòmic

Tres arguments ha exposat. En primer lloc ha visualitzat la confusió entre model i realitat, el descrèdit que des de Kant s'ha aplicat a la metafísica: la realitat no interessa i aleshores l'hem de construir, però segons el professor Fontrodona, allò que cal és replantejar el model econòmic, no la realitat. Un segon tema que ha plantejat ha estat una idea de Benet XVI: l'ètica a dins del procés de l'activitat econòmica i no al final. I un tercer, la clau antropològica, la visió de l'home. Cal veure la persona més enllà d'un ésser amb interessos que busca maximitzar-los, que és el que ha imperat en l'època moderna destruint les bones pràctiques.

Segons Fontrodona, **“una altra economia és necessària, és possible, però és molt difícil”**. Necessària perquè el model econòmic actual no respon a la realitat del que és l'empresa. “El

benefici és una condició necessària però no una condició suficient per a l'activitat econòmica. Si no és el benefici, què és? Les persones i la seva perfecció a través del treball”, ha afirmat el professor Fontrodona. “Necessitem —ha afegit— un model econòmic que posi les persones al centre i al final de l'activitat empresarial.” És possible perquè hi ha diverses propostes i iniciatives en aquesta línia i ha posat l'exemple de les cooperatives. És molt difícil, però “perquè a nivell teòric exigeix un canvi de mentalitat molt important que no s'ha fet”. Cal canviar la fórmula i posar l'home al centre. Per al professor Joan Fontrodona, algunes pautes d'acció necessàries pel canvi són: no hem de ser maximalistes, “tota pedra fa paret”; canviar el pla d'estudis de les escoles de negoci, facultats d'economia... per anar introduint la veritat de l'empresa; reconduir el poder dels mercats financers, l'eina més

complicada; i que la societat civil sigui palanca de canvi.

Reptes ètics i pastorals

La segona intervenció del dia ha estat de la mà de **Domènec Melé**, titular de la Càtedra d'Ètica empresarial de l'IESE Business School per parlar dels *reptes ètics i pastorals: com fer operativa la Fratelli Tutti*, la segona encíclica social del Papa Francesc dedicada a totes les persones, més enllà de les seves conviccions religioses.

El professor Melé ha explicat que la fonamentació ètica del pensament del Papa en aquesta encíclica es basa en la fraternitat cristiana; missatge bàsic de l'evangeli; tenim un Pare comú. “No hi ha coses noves sinó més aviat proposa una reflexió” ha començat dient el professor Melé. “Tampoc la fraternitat i l'amor social no són temes nous, ja són presents en anteriors ensenyaments pontificis i

la tradició catòlica, però en la situació actual, aquests valors semblen molt erosionats i de fet dedica el capítol primer a intentar de fer-ho palès”.

“En tot el que diu el Papa hi ha un rerefons ètic” diu Melé. “La dignitat de la persona és molt remarcada en aquesta encíclica com ho és en tota la doctrina de l'Església” ha afirmat també. Un repte ètic que es fa palès en l'encíclica “és evitar el relativisme i reduccionisme antropològic.”

“Dialogar, parlar amb l'ànim d'assolir la veritat en l'àmbit de l'acció” diu Domènec Melé i afegeix que: “El Papa exhorta al diàleg, però no per qüestionar l'ordre ètic objectiu (...). Els consensos no han de portar al relativisme, ja que ell mateix diu que 'el relativisme no és la solució'”.

Veure la societat com una comunitat de persones que està regida per un

bé comú que afecta tots, és clau. Aquest ha estat el missatge de la segona Jornada de Qüestions Pastorals de Castellaura. Juntament amb remarcar la centralitat de la persona en la societat, en tota la seva dignitat.

Enguany les jornades s'han retransmès per *streaming* des del saló d'actes de l'Oratori de Santa Maria de Bonaigua (Barcelona) i no han pogut celebrar-se, com era habitual, a Premià de Dalt amb presencialitat.